

LUKEMISEN KULTTUURIT

Toimittaneet

PIRJO HIIDENMAA

ILONA LINDH

SARA SINTONEN

ROOSA SUOMALAINEN

Gaudeamus

Copyright © 2023 Tekijät & Gaudeamus

Gaudeamus Oy
www.gaudeamus.fi

Kansi: Hanna Lahti / Huomen

KL 86
UDK 82, 02

ISBN 978-952-345-230-5

Painopaikka: Tallinna Raamatutrükikoja OÜ, Tallinna 2023

Sisällys

Johdanto. Tutkimusnäkökulmia lukemisen kulttuureihin	7
<i>Pirjo Hiidenmaa, Ilona Lindh, Sara Sintonen & Roosa Suomalainen</i>	
I LUKIJAT JA LUKEMISEN YMPÄRISTÖT	21
1 Kaunokirjallisuuden lukeminen ja yhteisöllinen empatia.	23
<i>Riikka Rossi</i>	
2 Filologinen lähilukeminen aikuisten maahan muuttaneiden lukupiireissä	41
<i>Viola Parente-Čapková, Riitta Jytälä & Niina Kekki</i>	
3 Kirjabloggarit ja lukemisen sosiaalisuus	54
<i>Maaria Linko</i>	
4 Virtuaalista lukemista suomenkielisille senioreille Kanadassa.	67
<i>Anu Muhonen</i>	
5 Lukupiireistä motivaatiota lukuharrastukseen alakoulussa	80
<i>Sara Routarinne, Tuike Iiskala, Erika Ketamo, Heidi Lindfelt & Mirjamaija Mikkilä-Erdmann</i>	
6 Nuoret lukijat ja sosiaalisuuden merkitys	93
<i>Lotta-Sofia La Rosa</i>	
7 Monilukutaito dataistuvassa maailmassa	119
<i>Pekka Mertala, Sari Sulkunen & Karoliina Talvitie-Lamberg</i>	
8 Sukupuoli, tunteet ja lukukokemuksen sosiokulttuurinen konteksti.	132
<i>Jolin Slotte</i>	
9 Ruotsinkielisten lukiolaisten lukustrategiat ruotsiksi ja saksaksi.	150
<i>Mareen Patzelt</i>	
10 Kaunokirjallisuuden lukeminen vieraiden kielten opetuksessa	164
<i>Anne Riippa & Kaisa Hahl</i>	
11 Lainaajien kaunokirjalliset suosikit pääkaupunkiseudun yleisissä kirjastoissa	181
<i>Erkki Sevänen, Kati Launis & Olli Nurmi</i>	
12 Kirjallinen maku osana lukijan omakuvaa	207
<i>Roosa Suomalainen</i>	

II KULTTUURISET LUKIJAKÄSITYKSET	223
13 Talonpoikainen kansa ja lukemisen haasteet 1800-luvun Suomessa	225
<i>Anna Kuismen</i>	
14 Lukemisen diskurssit Kalle Päätalon <i>Iijoki</i> -sarjassa	238
<i>Minna Sääskilähti, Harri Mantila & Maija Saviniemi</i>	
15 Tiedonalan monilukutaitoa – miten oppikirjat opastavat lukijaa kuvan ja sanan lukemiseen?	252
<i>Henri Satokangas & Anne Tiermas</i>	
16 Kaunokirjallisuuden lukijasta kokijaksi	267
<i>Kalle Puolakka</i>	
17 Kirjallisuudenopetus ja eettinen mielikuvitus	279
<i>Elina Kouki</i>	
18 Lukion opetussuunnitelmat, oppikirjat ja kaunokirjallisuuden lukeminen 1980- ja 2020-luvuilla	293
<i>Aino Mäkikalli</i>	
19 Kirjallisuudenopetus ja arviointi – mitä, miten ja miksi arvioidaan?	307
<i>Kaisu Rättyä</i>	
20 Muuttuvat kirjallisuuskäsitykset äidinkielen ylioppilaskokeessa	321
<i>Elias Heikkonen</i>	
 Viitteet	339
Lähteet	363
Hakemisto	405
Kirjoittajat	409